

Gradul de satisfacție al părților interesate față de capacitățile Agențiilor de Dezvoltare Regională de a facilita în mod eficient procesul de dezvoltare regională:

Concluzii și recomandări

23 martie 2014

Contextul:

- În contextul sistemului de monitorizare și evaluare bazat pe rezultate (MBR), aplicat de către MSPL/GIZ

- **Obiectivul specific al Domeniului de Intervenție 2:**

Autoritățile publice regionale și locale planifică în mod eficient investiții strategice în cele trei sectoare prioritare: aprovizionare cu apă și canalizare, managementul deșeurilor solide și eficiența energetică a clădirilor publice

- **Indicatorul 2:**

70% dintre părțile interesate din 30 de Autorități Publice Locale implicate în Planificarea și Programarea Locală își exprimă satisfacția cu privire la capacitățile de facilitare/promovare a Agențiilor de Dezvoltare Regională

Concluzii (1):

- APL-urile implicate în planificarea și programarea regională/ locală sunt, în general, satisfăcute cu referire la facilitarea acestui proces de către Agențiile de Dezvoltare Regională – **nivelul de 66%**

În același timp, “*71% dintre beneficiarii direcți apreciază pozitiv / foarte pozitiv activitatea ADR, iar nota medie acordată este 4 (pe scara de la 1 (foarte negativ) la 5 (foarte pozitiv)).*”

- Respondenții cunosc bine procesul general de dezvoltare regională și activitățile desfășurate în acest domeniu de către actorii principali (MDRC, ADR, CRD);
- Actorii sunt, în general, bine informați despre procesul de dezvoltare regională (Informațiile furnizate de ADR sunt considerate accesibile, utile și actuale. Cele mai bune surse de informare identificate sunt mesajele electronice și site-ul ADR.).

Concluzii (2):

Analiza răspunsurilor în funcție de caracteristicile socio-economice ale respondenților a scos în evidență alte câteva constatări generale. Astfel, în linii mari:

- beneficiarii direcți sunt mai bine informați și exprimă un nivel mai mare de satisfacție în comparație cu beneficiarii indirecti. În evaluările beneficiarilor indirecti ponderea non-răspunsurilor este mai mare, iar valorile medii (pe scara de evaluare 1 – 5) sunt mai mici în comparație cu beneficiarii direcți;
- locuitorii din zona Sud sunt mai puțin informați și satisfăcuți în comparație cu rezidenții din regiunile Centru și Nord;
- nivel mai mic de informare și satisfacție a fost demonstrat de APL1 (în comparație cu APL2), de către funcționarii publici (în comparație cu alți actori publici), precum și de sectorul privat (în comparație cu alte segmente).

Concluzii - aprecieri ale procesului de dezvoltare regională:

- Majoritatea respondenților (beneficiari direcți și indirecti) consideră că procesul de dezvoltare regională în Moldova se desfășoară într-o direcție pozitivă;
- Marea majoritate a participanților la sondaj consideră că regionalizarea asigură o utilizare mai eficientă a investițiilor naționale și străine din țară,
- Activitatea instituțiilor de dezvoltare regională (CNCDR, MDRC, CRD și ADR) este, în general, evaluată pozitiv (cu medii cuprinse între 3,6 și 3,8 puncte), ADR-urile fiind cele mai cunoscute și cele mai apreciate instituții de către respondenți,
- Beneficiarii indirecti se consideră, în general, mai puțin informați și atribuie valori mai mici în aprecierile pe care le dau cu referire la diferite aspecte ce țin de dezvoltarea regională, în comparație cu beneficiarii direcți. Cel mai puțin informați și satisfăcuți cu referire la diverse aspecte s-au arătat rezidenții din zona Sud, femeile, societatea civilă și sectorul privat.

Concluzii - administrarea procesului de dezvoltare regională de către CRD:

- CRD este considerat, în general, un mecanism decizional eficient în dezvoltarea regiunilor și o platformă eficientă de cooperare între sectorul public, sectorul privat și societatea civilă.
- Majoritatea beneficiarilor direcți și aproape jumătate a celor indirecti s-au declarat destul de bine informați cu privire la atribuțiile CRD.
- Cît privește satisfacția pentru prestația CRD, aproape jumătate dintre beneficiarii direcți și aproximativ o treime din cei indirecti s-au arătat satisfăcuți în acest sens.
- Un nivel mai înalt de cunoaștere a atribuțiilor CRD și de satisfacție pentru modul în care această instituție administrează procesul de dezvoltare regională a fost identificat printre beneficiarii direcți în comparație cu cei indirecti, și în rîndul beneficiarilor din zonele Centru și Nord.

Concluzii - planificare și programare regională vs dezvoltarea sectorială (1):

- Beneficiarii direcți au apreciat la un nivel mai înalt eficiența acțiunilor de planificare și programare regională sectorială
- Măsurile de abordare strategică sectorială, de promovare a cooperării inter-comunitare, de elaborare și implementare a proiectelor de dezvoltare regională, precum și de management sectorial sunt considerate eficiente / foarte eficiente de mai mult de jumătate dintre beneficiarii direcți comparativ cu aproximativ patruzeci la sută dintre cei indirecți

Concluzii - planificare și programare regională vs dezvoltarea sectorială (2):

- Satisfacția pentru sectoarele strategice de dezvoltare este distribuită neuniform și demonstrează un nivel mai degrabă redus:
 - **sectorul de apă și canalizare-sunt** mai mulți respondenți mulțumiți (decît nemulțumiți)
 - **eficiența energetică** - respondenții se arată mai degrabă mulțumiți
 - **drumuri locale și regionale** - ponderea beneficiarilor direcți mulțumiți este mai mare în comparație cu cei nemulțumiți, iar în cazul beneficiarilor indirecți – prevalează respondenții nemulțumiți
 - **sectorul managementul deșeurilor solide** - ponderea persoanelor nemulțumite devansează considerabil procentul celor satisfăcuți.
- Locuitorii din zona Centru (beneficiari direcți) sunt mai satisfăcuți de toate tipurile de servicii în comparație cu rezidenții celorlalte zone.

Concluzii - planificare și programare regională sectorială (3):

- **Impedimente în procesul de planificare sectorială:**
 - lipsa de concordare a planificării sectoriale cu Strategia raională / locală de dezvoltare social-economică;
 - influența factorului politic;
 - lipsa de cunoștințe și experiență a actorilor cheie în domeniul planificării;
 - cooperare inter-comunitară deficitară (pentru proiectele de interes comun);
 - lipsa de resurse financiare (prin urmare orice planificare devine inutilă).

Concluzii - nivel de cunoaștere și satisfacție pentru prestația ADR (1):

- În general, majoritatea participanților cunosc bine / foarte bine și sunt satisfăcuți de modul în care ADR își onorează atribuțiile în domeniile:
 - elaborării și implementării Strategiei de dezvoltare regională și a Planului operațional;
 - programelor și proiectelor regionale;
 - organizării și desfășurării licitațiilor și/sau concursurilor investiționale; organizațional;
 - cooperării intra-regionale și interregionale, precum și internaționale.
 - finanțelor și finanțării.
- 42% dintre beneficiarii indirecti sunt foarte puțin / deloc informați despre ADR, cu o prevalență a reprezentanților APL1, ai societății civile și a sectorului privat, a consilierilor, femeilor și locuitorilor din mediului rural.

Concluzii - nivel de cunoaștere și satisfacție pentru prestația ADR (2):

- Potrivit răspunsurilor beneficiarilor direcți și indirecti, majoritatea sunt siguri că ADR contribuie în măsură medie la identificarea necesităților regionale prioritare.
- Aprecieri, mai degrabă modeste, a primit și evaluarea gradului în care procesul de planificare regională sectorială, facilitat de ADR, contribuie la soluționarea problemelor regionale și la dezvoltarea regiunii în general (55% dintre beneficiarii direcți și 46% dintre cei indirecti văd eficiența procesului de planificare regională sectorială în acest sens).

Concluzii - satisfacția pentru serviciile ADR:

- S-a observat o creștere a nivelului de satisfacție a beneficiarilor direcți pentru prestația ADR din ultimii doi ani.

Dacă 2 ani în urmă valoarea medie oscila în jurul cifrei 3 (nici satisfăcut, nici nesatisfăcut), în prezent aceasta se apropie de media 4 (satisfăcut). Și beneficiarii indirecti oferă aprecieri înalte modului cum ADR prestează servicii.

- Cele mai utile sunt considerate:
 - informarea despre diferite aspecte ce țin de dezvoltare regională;
 - asistența în elaborarea proiectelor, în implementarea și monitorizarea proiectelor;
 - atragerea de investiții;
 - crearea și consolidarea de parteneriate public privat.

Concluzii - participarea la evenimentele organizate de ADR:

- Aproape toți beneficiarii direcți au participat la cel puțin unul din evenimentele organizate de ADR (în comparație cu doar jumătate dintre beneficiarii indirecti).
- Cei mai mulți beneficiari au participat la ateliere de lucru / grupuri de lucru sectoriale regionale
- Majoritatea participanților se implică mult / foarte mult în cadrul atelierelor de lucru și consideră participarea lor drept utilă
- Marea majoritate a respondenților direcți apreciază (i) obiectivele formulate în cadrul atelierelor de lucru și stipulate în programele regionale sectoriale drept realiste / foarte realiste; (ii) atelierelor organizate ca fiind eficiente / foarte eficiente; (iii) iar exercițiile practice din cadrul atelierelor de lucru drept utile / foarte utile.

Concluzii - grupurile de lucru regionale sectoriale (GLRS)

- Marea majoritate a respondenților consideră că GLRS reprezintă un instrument util pentru elaborarea planurilor de dezvoltare sectorială
- Componenta acestor grupuri corespunde scopurilor pentru care au fost create
- Membrii GLRS au avut / au, în general, un nivel înalt de implicare în elaborarea programelor regionale sectoriale
- Aproape toți respondenții consideră că GLRS trebuie să rămână viabile și în continuare pentru a monitoriza implementarea programelor regionale sectoriale

Concluzii - gradul de informare și canalele de informare despre ADR

- Informațiile furnizate de ADR sunt, în general, accesibile, utile și actuale.
- Una din necesitățile enunțate de respondenți în răspunsurile deschise este informarea și instruirea continuă în domeniu, cu implicarea de experți naționali și internaționali, și cu implicarea activă a mass-media.
- Cele mai comode și mai utile surse de informare despre activitățile ADR sunt mesajele și materialele în format electronic (primite, eventual, prin e-mail) și site-ul ADR.

Recomandări (1):

- Asigurarea unei mai bune **informări** a populației despre diverse aspecte ale dezvoltării regionale. Informarea trebuie să vizeze nu doar factori de decizie și persoanele active din comunități, dar și publicul larg, pentru a ridica gradul de responsabilitate și implicare socială a acestuia.
- Totodată, este necesară informarea și comunicarea continuă cu actorii locali. **Domeniile de interes** enunțate cel mai des de către respondenți sunt:
 - Care sunt proiectele care au primit finanțare?
 - În ce localități sunt implementate aceste proiecte?
 - Care sunt criteriile de selectare a proiectelor?
 - Care sunt motivele respingerii proiectelor? etc.

Este binevenit în acest sens schimbul de experiență între localități și diseminarea istoriilor de succes.

Recomandări (2):

- **Instruirea** continuă și evaluarea activității **resurselor umane** de specialiști în domeniu (experți naționali și internaționali). Angajarea resurselor umane cu nivel înalt de calificare în domeniile vizate.
- Realizarea **schimbului de experiență** prin diseminarea practicilor de succes, prin organizarea de vizite în localitățile de succes etc.
- Asigurarea unui nivel mai mare de **cooperare** între actorii implicați în procesul de dezvoltare regională: crearea de parteneriate durabile cu autoritățile locale; comunicarea (inclusiv) cu APL 1, mai ales în procesul de identificare a necesităților; implicarea mai bună a sectorului privat și a societății civile în procesul decizional; promovarea cooperării inter-comunitare pe anumite segmente etc.
- **Prioritizarea necesităților.** Proiectele trebuie să țină cont de necesitățile prioritare ale localității / regiunii.

Recomandări (3):

- **Depolitizarea** instituțiilor și mai ales a procesului de luare a deciziilor cu referire la localitățile unde vor fi implementate proiecte; alocarea de resurse și alte aspecte. Or din întrebările deschise rezultă că sunt considerate spre finanțare proiectele în funcție de ”culoarea politică” a decidenților (”cine este în Consiliu, aceluia raion i se alocă mai multe resurse”).
- **Transparență** în managementul **resurselor financiare**
- **Deplasarea** decidenților și realizarea ședințelor de lucru **în teritoriu**.
- **Uniformizarea** eforturilor de informare, instruire și suport în cele trei zone (or rezultatele arată că în prezent zona Sud demonstrează succese mai modeste în comparație cu celelalte două regiuni).
- Elaborarea și aplicarea unor mecanisme eficiente de **monitorizare** a procesului de dezvoltare regională.

În calitate de entitate federală, GIZ sprijină atingerea obiectivelor Guvernului Germaniei de cooperare internațională și dezvoltare durabilă.

Publicat de

Deutsche Gesellschaft für
Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Oficii înregistrate, Bonn și Eschborn, Germania

Proiectul "Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova"

Chișinău, str. Bernardazzi 66

T + 373 22 22-83-19

F + 373 22 00-02-38

I www.giz.de, www.serviciilocale.md

Autori:

CIVIS

Angela Dumitrașco, Consultant național MBR

Proiect cofinanțat de

În cooperare cu

**Ministerul Dezvoltării
Regionale și Construcțiilor**